

POSUDEK OPONENTA K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Jméno diplomanta:	Kateřina Folprechtová
Téma práce:	Specifika výslechu dětí
Rozsah práce:	75 stran (od úvodu po závěr, včetně) – cca 106 normostran
Datum odevzdání práce:	18. 4. 2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Dalibor Šelleng, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

Předložená diplomová práce kolegyně Kateřiny Folprechtové se zabývá tradiční, nicméně stále aktuální a pro (zejména kriminalistickou) praxi významnou problematikou specifík výslechu dětí, která v sobě kloubí aspekty trestněprávní, kriminalistické a v neposlední řadě také psychologické. Právě tato multioborovost značí poměrně vysokou náročnost předmětného tématu na komplexní zpracování v rámci kvalifikační práce. Z pohledu kvalifikačních prací se navíc jedná o téma každoročně zpracovávané, což může klást vyšší nároky na diplomantku, aby dokázala přijít s něčím novým, a nejednalo se v důsledku o pouhý kompilát prací předcházejících.

Diplomová práce sestává ze tří hlavních částí, kterými jsou „*vymezení pojmů*“, kde autorka definuje výslech, výpověď a pojem dítěte, dále část „*specifika výslechu dětí*“, kde je dále větveno na právní úpravu (tj. pohled trestněprávní), psychologické hledisko a kriminalistické hledisko, a konečně část třetí věnovanou *empirickému výzkumu* s cílem zjistit praxi výslechu dětí v České republice. Práce obsahuje 75 stran vlastního textu, a dále zhruba deset stran příloh. Oponent by předně rád vyzdvihl právě provedení empirického výzkumu, který byl ze strany diplomantky pojat (vč. interpretace výsledků) velmi pečlivě, když se pokusila získat relevantní data od policejních orgánů, OSPOD i trestních soudců. Zjištěné výsledky, kupříkladu co do četnosti přizvávání rodičů k výslechům dětí, odpovídají zažitě a tradované praxi, přesto jsou však zajímavé z hlediska ukázání konkrétní četnosti některých postupů na ještě relevantním počtu odpovědí. V práci je užito především metod deskripce a analýzy, v závěru práce poté autorka usiluje o

syntézu poznatků z jednotlivých oblastí, do kterých výsledky dětí zasahují. Zvolené metody jsou pohledem oponenta odpovídající, vhodně byly taktéž nastaveny cíle práce a výzkumné otázky.

Diplomantka, jak shora již předeštno, zvolila poměrně netradiční systematiku, když popisná část práce je členěna do dvou velkých celků, z nichž jádro tvoří ten druhý dále členění na další podkapitoly. Ačkoliv by patrně oponent sám zvolil postup odlišný, považuje celkovou systematiku práce za přehlednou a pro hodnotitele (čtenáře) textu srozumitelnou. Z hlediska obsahového nebyly shledány zásadnější věcné nedostatky, práce evidentně byla zpracována s náležitou pečlivostí, která se pak projevila také v jazykové korektuře (k tomu viz dále). Oponent nicméně považuje zejména trestněprávní části práce za mnohdy až zbytečně natahované, když mnoho pasáží zdouhavě popisuje jednotlivá (často notoricky známá) ustanovení trestního řádu a běžné procesní postupy (např. na str. 7–8). Často pak jsou opakovány i obecnější fráze, které by bylo možné alespoň drobně redukovat. Na druhou stranu se pak v práci nachází také části, které je nutné vyzdvihnout – z pohledu oponenta to je kupříkladu podkapitola věnovaná výsledku dítěte před zahájením trestního stíhání v kontextu čl. 6 Úmluvy, kde je pečlivě rozebrána také judikatura Ústavního soudu ČR či Evropského soudu pro lidská práva, na základě které diplomantka pojednává o sporných otázkách kontradiktornosti, procesní využitelnosti důkazů při ne zcela správných postupech apod. Zajímavé je také pojednání v části zaměřené na psychologické aspekty, které se – po vymezení jednotlivých věkových „etap“ života – věnuje velmi významným otázkám sugestibility, věrohodnosti výpovědi či správné formulaci otázek. Pro oponenta byly zajímavé například závěry ohledně vhodnosti, respektive nevhodnosti, užívání uzavřených otázek ve vybraných situacích. Pasáží, která práci obohacuje oproti mnohým jiným textům na předmětné téma, je například ta věnovaná adaptačnímu syndromu u sexuálně zneužitých dětí, kde jsou popsány jednotlivé znaky akomodačního syndromu v souladu se zahraniční literaturou.

Diplomantka zjevně podrobila práci svědomité jazykové korektuře, protože text obsahuje absolutní minimum jazykových nesrovnalostí či překlepů (např. občasné chybné psaní čárek ve větách u poměru důsledkového, např. str. 45 v nejdelším odstavci; či chybný závěr věty na str. 39 u poznámky pod čarou č. 112). V poznámkách pod čarou nebyly shledány nesrovnalosti, autorka dodržuje jednotnou citační úpravu v souladu s citační normou, u online zdrojů nezapomíná uvádět data zobrazení apod. Jazyková vybavenost diplomantky je dobrá, text logicky navazuje, byť by možná v některých částech prospělo využití trošku obsáhlejších odstavců, aby se tvrzení nejevila přílišně úsečně (srov. např. na str. 40 první větu podkapitoly 2.2.1.2). Celkově však lze shrnout, že práce je po jazykové stránce kvalitní a nesrovnalostí je absolutní minimum.

Z hlediska počtu zdrojů nemá oponent výhrad, diplomantka vycházela ze zdrojů tuzemských i zahraničních, a to i v oblasti literatury knižní. Nutno ocenit také četné využití judikatury různých soudních

instancí, což text výrazně obohacuje. Oponent neshledal známky plagiátorství, čemuž odpovídá i výsledek kontroly v systému Theses.cz (celková podobnost 4 %) a v systému Turnitin (celková podobnost 20 %).

Oponent souhlasí se závěry diplomantky, že stanovení cíle diplomové práce byly naplněny. Práce představuje zajímavé pojednání o specifikách výslechu dětí, přičemž autorka se na dobré úrovni vypořádala s nutností prolínat jednotlivá odvětví a vyvozovat z tohoto prolnutí vlastní kritické závěry a náměty.

Předložená diplomová práce splňuje po obsahové i formální stránce požadavky na ni kladené a je dostatečným podkladem pro konání ústní obhajoby.

Práci doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Diplomantka v textu (str. 70) uvádí: „*Pokud totiž u případu, který se týká okolností popsaných v § 102 trestního řádu, není OSPOD přítomen, jedná se o chybu, která může způsobit neplatnost úkonu a potřebu výslech zbytečně zopakovat.*“. V průběhu ústní obhajoby by se mohla vyjádřit, z čeho tento závěr vyplývá a zda s ním věcně souhlasí, zejména uvádí-li slovo „zbytečně“. (Současně by diplomantka mohla k terminologii uvést, z jakého důvodu užívá pojmu „neplatnost úkonu“ namísto „procesní neúčinnost“.)

Navržený klasifikační stupeň v případě úspěšné obhajoby:

Na základě předloženého písemného znění diplomové práce navrhuje oponent v případě úspěšné ústní obhajoby klasifikaci stupněm: **velmi dobře (2)** či **výborně (1)**.

V Praze, dne 17. 5. 2023

JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.
oponent